

EXPRESS

NIEDZIELNY ILUSTROWANY.

ROK V | ŁÓDŹ, NIEDZIELA, 24 KWIETNIA 1927 R.

CENA NUMERU 20 GROSZY.

NR. 113

4 lub 5 maja sądzeni będą w trybie doraźnym Walaszczyk i Rydzewski.

Sprawa o morderstwo ś. p. prezydenta Cynarskiego ma się ku końcowi. Energicznie prowadzone czynności śledcze przez sędziego śledczego dr. Taubenschlaka będą zamknięte w kilku dniach najbliższych, poczem akty przesłane zostaną do prokuratury.

Ostateczne sformułowanie oskarżenia przez prokuraturę zajmie czas krótki. W środę lub czwartek akty pójdą do sądu i wyznaczony będzie termin rozprawy doraźnej, prawdopodobnie na 4 lub 5 maja.

Wedle zasięgniętych przez nas informacji wniosek o doraźny wymiar sprawiedliwości nie ulega żadnym wątpliwościom ze strony prokuratury po dokładnym prawniczym rozpatrzeniu sprawy.

Pozostaje natomiast otwartą kwestja, czy zbierający się sąd doraźny sam nie zechce uznać swej niekompetencji, wówczas bowiem automatycznie sprawa przesłaby w ręce sądu zwykłego.

Art. 455 obowiązującego kodeksu karnego, z którego odpowiadać będą przed sądem Walaszczyk i Rydzewski, brzmi:

„Winny zabójstwa... osoby urzędowej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych będzie karany... ciężkim więzieniem terminowym lub bezterminowym”.

W myśl art. 3 przepisów przechod-

nich ciężkie więzienie terminowe wymierza się na czas od lat 4 — 15.

W myśl art. 15 tychże przepisów może być wyrzeczona również i kara śmierci, jeśli kary tej wymagać będą wyjątkowe warunki danego wypadku.

Zaznaczamy, że kara śmierci może

być wymierzona także w postępowaniu nie doraźnym, lecz zwykłym.

**

Oskarżeni zachowują się w zamknięciu śledczym w dalszym ciągu bardzo nerwowo i w ciągłej obawie przed sądem doraźnym.

Oszustwa sekretarza prokuratury generalnej.

Wydawał w Gdańsku fałszywe zaświadczenia na wjazd do Polski pobierając 100 dolarów od sztuki.

Warszawa, 24 kwietnia.

Przed sądem okręgowym stanął wczoraj Franciszek Sarach, sekretarz delegatury prokuratury generalnej Rzeczypospolitej w Gdańsku, oskarżony o masowe wydawanie fałszywych zaświadczeń na wjazd do Polski i zwalnianie z obywatelstwa polskiego.

Machinacje Saracha wyszedł i niechcień stwierdził wydział wojskowy konsulat polski w Gdańsku. Jeden z oficerów, śledzący występna działalność Saracha, nawiązał kontakt z pośrednikiem handlowym, Moszkiem Gesundheitem, który znał sposoby wydobywania z prokuratury generalnej zaświadczeń na wjazd do Polski.

Wystarczyło podać nazwisko jakiejś osoby i poprzeć sprawę stu dolarami, aby w ciągu dwóch dni otrzymać z prokuratury kłody potrzebny dokument.

Przedstawiciel wydziału wojskowego zamówił więc u Gesundheita zaświadczenie na fikcyjne nazwisko Rafała Dreszera i w ciągu 24 godzin otrzymał papier z pieczęcią prokuratury, stwierdzający, że p. Dreszer udaje się do Polski, celem załatwienia spraw spadkowych.

Dla dokładnego zanalizowania dróg tajemniczej machinacji, wywiadowca wydziału wojskowego poczynił dalsze „za-

mówienia”, przyczem Gesundheit podano ścisłej obserwacji.

Okazało się, iż pośrednik spotkał się w kawiarni „Elita” z niejaką Spirową, żoną kierownika linii okrętowej i dał jej kartkę z wyszczególnieniem „obstanku”.

Spirowa bezpośrednio z kawiarni udała się do delegatury prokuratury generalnej i znikła tam w pokoju nr. 12, gdzie mieścił się gabinet sekretarza delegatury, p. Franciszka Saracha.

Tegoż dnia obstałowano zaświadczenie znalazło się w rękach wywiadowcy za pośrednictwem Gesundheita.

W podobny sposób różne, często podejrzane indywidua dostawały się do Polski.

Sarach w toku śledztwa przyznał się do winy.

Rozprawie sądowej przewodniczył sędzia Rościszewski. Oskarżenie popierał prokurator Gelernter, bronił adw. Szurlej i Dmowski.

Świadkowie, ze względu na pewne momenty polityczne, prosili o zarządzenie tajności rozprawy.

Rozprawa toczyła się zatem przy drzwiach zamkniętych.

Sąd skazał Saracha na rok więzienia, zwalniając go za kaucją w wysokości 2.000 zł.

Falszywy okólnik Banku polskiego

i także „ustawa dla lokatorów”.

Sprytym jegomościem zajęła się policja.

Warszawa, 24 kwietnia.

Urząd śledczy pociągnął do odpowiedzialności pomysłodawcę ananasa.

Niejakiego Kazimierza Golsztym wyrobił sobie w komisariacie rzędu pozwolenie na kolportaż druków. Następnie obstałował pieczęć kauczkową.

Sprytne to była pieczęćka.

Malenkie literki opiewały: „Kolektor wydawnictw zarejestrowanych przez... — poczem rzucał się w oczy ciąg dalszy... Komisariat rzędu”.

Oczywiście pieczęć tego rodzaju stała się w ręku sprytnego aferyzisty nieładnym atutem. Golsztym konsekwentnie brał dalej. Zamówił w drukarni „S. Zielony” (plac Grzybowski 10) druki naśladujące komunikaty Banku Polskiego.

Była w nich mowa o znanym rozporządzeniu, na podstawie którego Bank Polski potrąca 50 groszy przy zmianie

zniszczonych banknotów 10-złotowych na nowe.

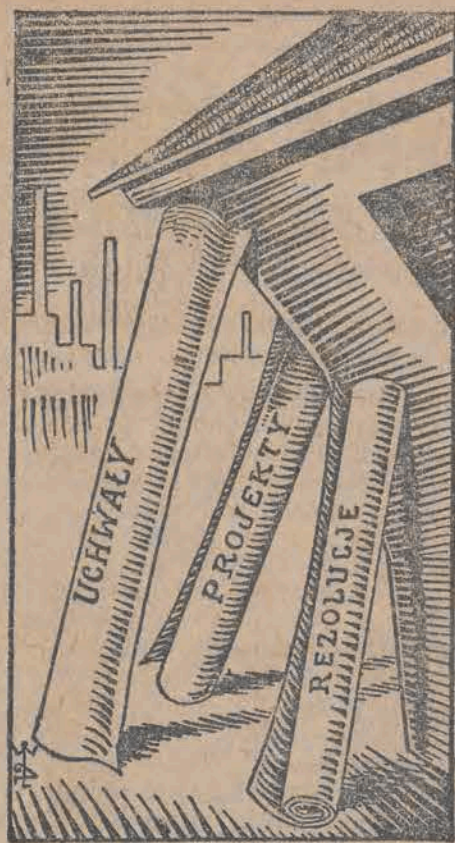
Golsztym straszczył treść, u spodu postawił pieczęć — tak, iż można było wywnioskować, że każdy kupiec ma prawo pobierać 50 groszy przy wydawaniu reszty ze starego banknotu.

Następnie zaangażował kilkunastu agentów. Trzech puścił na Warszawę, resztę wyprawił do miast prowincjonalnych.

Kupcy chętnie zaopatrywali się w „rozporządzenie komisariatu rzędu”, oprawiali je w ramki i wywieszali na widocznym miejscu.

Poza tem Golsztym podrobił naklejki Związku strzeleckiego i sfabrykował wygodną „ustawę dla lokatorów”, którą również zaczął rozpowszechniać.

Tego było zawiele. Spryciarza wprowadzono do urzędu śledczego, a druki naklejki i pieczęćkę skonfiskowano.

UCHWAŁAJĄ, PISZĄ, GWARZĄ, PROJEKTUJĄ CUDÓW MROWIE, Z ŻĄTOSKANĄ RADZĄ TWARZĄ O KRAJOWEJ „ROZBUDOWIE”.

Z „ZABUDOWY” ZAŚ W TYM CZASIE SAME GRUŻY SĄ BEŻ MAŁA, BO NA DJABŁA TYLKO ZDA SIĘ REZOLUCJA CZY UCHWAŁA. W. D.

Zbrodnia w piwnicy szpitalnej.

Matka uduśliła swe dziecko, pastwiąc się nad niem w okrutny sposób.

Warszawa, 24 kwietnia.

Do szpitala św. Łazarza zgłosiła się przed tygodniem służąca, prawdopodobnie pod fałszywym nazwiskiem, ponieważ dotąd identyczności w tym kierunku stwierdzić nie zdołano i przyjęta została w stanie odmiennym. Po pewnym czasie leczona nagle znikła i wszelkie poszukiwania za nią nie dały rezultatu. Znajomi owej służącej spotkali ją jednak na mieście i zapytali się, co uczyniła z dzieckiem. Na pytanie to odpowiedziała wymijająco.

Sprawa tajemniczego zniknięcia noworodka doszła do wiadomości policji, która matkę ujęła i zażądała wyjaśnień w tym kierunku. Matka wskazywała kilka miejsc, gdzie miała rzekomo dziecko umieścić, aż wreszcie przyciśnięta do muru odpowiedziała, że dziecko znajduje się w szpitalu św. Łazarza.

Kiedy ją tam przyprowadzono, zaczęła błądzić w okolicy piwnicy pod głównym ginachem, aż wreszcie zeszła do jednej z nich i wskazała miejsce. Oczom organów policyjnych przedstawił się straszny widok. Pod warstwą sadzy spoczywał noworodek ze śladami uduszenia na szyi, z rozstraskaną szczęką i śladami pchnięcia w dziąsła, jakgdyby od zapalki.

Na miejsce tej zbrodni przybyła policja i fizyk dr. Weinsberg, poczem trupa odstawiono do Zakładu medycyny sądowej, gdzie sekcja wykazała ponad wszelką wątpliwość bestjański mord wyrodnej matki. Matkę oddano władzom sądowym.

Jak się dowiadujemy, zbrodnica matka nazywa się Helena Wywrotka fałszywie Michał, liczy lat 26, rodem z Tulikowy, w powiecie jarosławskim. Ostatnio służyła w Krakowie, przy ulicy Dietlowskiej.

Wywrotka, czując się już na rozwiązaniu, weszła z peronu szpitalnego niepostrzeżenie do piwnicy i tam dokonała porodu, a następnie zbrodnicy czynu, poczem ułotniła się.

Katastrofalna powódź na Syberii.

Moskwa, 23 kwietnia.

Z Syberii donoszą, że podniesienie się poziomu wody w rzecze Chłi wywołało katastrofalną powódź. Szereg miejscowości znajduje się pod wodą. W Kamieniu powódź zniszczyła nagromadzone zapasy zboża w ilości miliona pudów, w Bystrym Potoku woda uniosła zapasy zboża w ilości 300 tys. pud.

Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz członkiem organizacji szpiegowskiej.

Moskwa, 24 kwietnia.

Wykryto tu monarchistyczno-wojskową organizację szpiegowską, do której należeć miał także wielki książę Mikołaj Mikołajewicz.

Powrót zaginionego podróżnika polarnego

Nowy Jork, 24 kwietnia.

Według doniesień z Seattle, amerykański lotnik Wilkins, który przedsięwziął lot do bieguna i od tygodnia zaginął bez śladu, przybył pieszo do Point Barrow, przebywszy piechotą 125 mil. i lotnik musiał go pozostawić.

Przeciw majowemu świętu.

Berlin, 23 kwietnia.

Dyrekcja policji w Monachjum zabroniła partii komunistycznej urządzenie uroczystego obchodu w dniu 1-go maja. Podobnie nie dozwolono na rozwieszenie w mieście afiszów zapowiadających dzień 1-go maja.

Największy dyplomata najmniejszego państwa podał się do dymisji.

Petroniusz z Monaco, niedościgniony wzór wykwintu i sprytu.

Przed kilku dniami podał się do dymisji najznakomitszy dyplomata księstwa Monaco, długoletni ambasador, reprezentujący interesy dynastji Goyon de Metignon — Grimaldi w Paryżu.

Nad ustąpieniem hrabiego Leopolda Ferdynanda Baluy — d'Avricourt, ze stanowiska ambasadora nie rozwodziła się wcale europejska prasa, obojętna na interesy 22-kilometrowego księstwa, zamieszkałego przez 25.000 obywateli.

A mimo to hrabia d'Avricourt był dyplomatycznym geniuszem, który zdołał ochronić swą ojczyznę od wielu wstrząszeń, a dynastji zapewnił niewzruszalne miejsce na tronie, które daje nietylko niezłe stanowisko społeczne, ale w dodatku kilka milionów franków rocznych apanażów.

Pomimo tego, że armja księstwa Monaco liczy zaledwie 85 karabinów i 3 oficerów, jednakże rząd najmniejszego księstwa umiał nią tak dobrze manewrować, iż w czasie wojny światowej nie straciła ani jednego człowieka, chociaż brała udział w kampanji jako sojuszniczka Francji.

Ekscelencja Baluy — d'Avricourt cieszył się wielkim uznaniem wśród własnych rodaków, a dzięki osobistym stosunkom posiadał wielkie wpływy w Paryżu.

O dymisjonowanym ministrze pełnomocnym mówiono, iż był niedoścignionym wzorem dla dyplomatów całego świata.

Koniec świata wywołany ogólnem kichaniem.

Przepowiednie astrologów.

Astrologowie przepowiadają bliski koniec świata.

Nastąpi podobno niedługo, bo w połowie zbliżającego się lata, gdy zbliży się do ziemi kometa, posiadająca w swym ogonie trujące gazy.

Pomrą ludzie, zwierzęta i rośliny, cały świat zginie z powodu zatrucia.

Ta sama kometa była już raz w pobliżu ziemi.

W roku 390 po narodzeniu Chrystusa Kometa zbliżyła się do ziemi na taką odległość, iż wszędzie dało się odczuć fatalne działanie gazów.

Wszystkie żyjące w owym czasie stworzenia dostały kataru.

Kichały konie, wielbłądy, koty, kichali wszyscy ludzie, gdyż gazy trujące drażniły płuca wszelkich oddychających stworzeń.

Na szczęście trująca kometa zniknęła szybko w przestworzach i świat został ocalony od zguby.

W bieżącym roku zbliży się śmiertelnie niebezpieczne ciało niebieskie na taką odległość, iż nic nie uratuje świata.

Ogólne kichanie zniszczy ludzkość. Chyba, że astrologowie się omylili.

Czteroletni morderca.

W Chambersburgu, w Pensylwanji pewien chłopiec czteroletni zastrzelił swoją matkę, ponieważ nie chciała mu pozwolić aby się bawił zapalkami. Gdy zjawił się lekarz celem skonstatowania zgonu, nieletni morderca usiłował zakłócić go nożem kuchennym. Dziecko nie zdaje się jeszcze rozumieć tego, co to jest śmierć.

— Jabym to jeszcze raz zrobił — oświadczył chłopiec, gdy pobiegł do sąsiadów, aby oznajmić, że matka leży na ziemi i broczy krwią.

~~~~~

HERBATA PERŁOWA

AROMATYCZNA, MOCNA I WYDAJNA.
WSZECHŚWIATOWA FIRMA, ISTNIEJĄCA OD ROKU 1787.

Tam, gdzie śpiewał Klepura.

Gmach przedstawiony na naszym zdjęciu, jest słynna londyńska Royal Albert Hall, gdzie odbywają się koncerty radiofoniczne. W tym to gmachu koncertował niedawno „król tenorów” współczesnych — jak go nazywają — Jan Klepura.

Jak ubiera się japonka?

Kimono, żupan i krawat jest nieodzowną częścią garderoby.

Strój europejski nie odpowiada japonce ze względu na zbyt krótkie jej nogi.

Strój europejski jest obecnie w Japonji bardzo modny, noszą go szczególnie dzieci. Ponieważ jednak moda dzisiejsza nie odpowiada japonkom, bo zbyt odkrywa nóżki one zaś mają kądłub stosunkowo za duży w porównaniu z długością nóg, więc i z tego zapewne względu kimono uważane jest za nieodzowną część stroju

elegantki - japonki.

To kimono kobieta japońska, która ubiera się starannie robi przeważnie z bardzo cienkiej krey jedwabnej, tworzącej doskonałe fałdy.

Strój powszedni natomiast sporządzo ny jest z grubszego jedwabiu lub nawet muslinu.

Piękność kimona bardzo zyskuje dzięki temu, że robione są zazwyczaj harmonie barw i wzorów; to też na ich wybór japonka poświęca wiele czasu.

Ale zato gdy się kobiecie japońskiej przyjrzeć zbliska, ten dobór i harmonja barw i wzorów występuje w sposób poprostu zastanawiający.

Tkaniny japońskie na kimona mają wzory przeważnie z kwiatów i roślin; przytem kwiaty dobierane są zawsze odpowiednio do pory roku.

Prócz kimona japonka nosi szatę dol

ną i górną (coś w rodzaju żupana) oraz kaftan, zwany haori.

Te szaty kimono dopiero przykrywa i zdobi. Żupan posiada krawat, stanowiący jego część najważniejszą; krawat ten musi być

ściśle dostosowany do kimona.

Wogóle dla japonki krawat ma takie same znaczenie, co i dla Europejczyka. To też japonka krawaty dobiera starannie i zmienia je codziennie.

Krawaty zmieniają się według pór roku; koloru wiśniowych kwiatów na tle różowym wiosną, liście wierzby na tle jasnozielonym latem; przytem bar-dziej zawile wzory krawatów są przeważnie haftowane.

Ważną częścią stroju japonki jest obi, noszone nieco ponad biodrami; obi dopiero nadaje strojowi prawdziwą elegancję; jest to rodzaj

szerekiego pasa,

z jasno purpurowej materji, zdobionej wzorami liści ciemnego koloru; takie obi noszą kobiety ponad lat 30. Obi z brokatu, zdobne w wachlarze na białem tle, noszą kobiety między 25 a 30 rokiem. Młode dziewczyny zaś noszą obi ze złotego czy srebrnego brokatu na tle czerwonym czy szkarłatnym, bogato haftowane w kwiaty.

Major portugalski Sarmiento de Belres, który przeleciał przez Atlantycką w nocy z dnia 17 na 18 marca r. b.

Paryski finansista był fabrykantem gorsetów.

Gorsety dawały mu skromne utrzymanie, a bank i dziennik — milion i... wzięcie.

Niewiadomo nigdy, co może doprowadzić człowieka do ruiny, tragedji moralnej, a nawet... więzienia. Czasami po wodem katastrofy bywa n.p.; gorset. Po wiedział ktoś kiedyś dowcipnie, że gorset... daje pomoc słabym, utrzymuje silne, sprowadza na właściwe tory zabłąkane...

W dzisiejszych czasach wobec tego, że biusty kobiece wyszły z mody, gorset stał się niejako zabytkiem muzealnym...

Wobec wyjścia z mody gorsetów, zawód fabrykantów tego szczegółu toaletowego stał się zupełnie beznadziejny.

Konstatawał to od dawna z gorczyzą p. Thorel w Paryżu... Pewnego dnia w magazynach swoich, ogołoconych zupełnie z klienteli, przyjął wizytę swego przyjaciela p. Maixandau, który powiedział doń:

— Tracisz tylko czas i pieniądze w twoim głupim zawodzie, powinieneś sobie znaleźć co innego.

— Owszem, lecz co?

— Zostań finansistą.

— Finansistą? Mimo, że mieszkam w dzielnicy giełdy, nie znam się zupełnie na sprawach finansowych...

— Och, to głupstwo! Słyszałeś może kiedyś o tym amerykańniku, który aby wykształcić się w muzyce został kapelmistrzem? A zatem ty zapoznasz się z wiedzą bankową, zostając bankierem...

Zachęcony tą nieoczekiwaną propozycją p. Thorel zgodził się z ochotą. Przy pomocy swego przyjaciela w dawnym magazynie gorsetów zaistalował bank, poczem zakupił dziennik „Bourse et Finance”. Po pewnym czasie przyjął cenne współpracownictwo znanego w Paryżu finansisty Rochette'a, któremu ofiarował 1000 franków za jeden artykuł...

Fortuna kołem się toczy... Rochette, jak wiadomo, bohater olbrzymiej ostatniej panamy giełdowej w Paryżu, osiadł na laurach... w więzieniu. Los jego podzielił również były fabrykant gorsetów kreowany naprędce finansista p. Thorel, który obecnie w celi więziennej przypisuje całej swojej katastrofy przypisuje... plci pięknej.

— Gdyby dzisiejsze kobiety — mówi smutno więzień — nie były wyzwoliły się z pancerzy gorsetowych, nie byłbym dziś w więzieniu. Byłbym nadal spokojnie oddawał się produkcji gorsetów i sprzedawał je moim dawnym klientom. I mnie także, jak wielu innych, zgubiły kobiety...

Głuchoniemi słyszą przez radio.

W zakładzie dla głuchoniemych w Białogrodzie dokonano zapomocą aparatów radio - telefonicznych doświadczeń, które dały wyniki wprost zdumiewające.

Umieszczeni w zakładzie głuchoniemi, wśród których znajduje się pewien starszy wieśniak głuchy od urodzenia, mogli usłyszeć przez przyłożenie im do głowy słuchawki głosy i dźwięki, nadawane przez radio.

Pisma jugosłowiańskie, które donoszą o tem, opisują wzruszające sceny, jakie rozegrały się podczas pierwszego doświadczenia.

Wśród słuchaczy były dzieci, które do tego pamiętnego dnia nie słyszały jeszcze nigdy żadnego dźwięku. Rączkami i poruszeniem ciała naśladowały rytm muzyki, śmiejąc się głośno.

Kilku z nich rozróżniło głos radja dopiero po przyłożeniu im słuchawki do skroni zamiast do uszu. Dyrektor instytutu oświadczył, że nauczyciele podczas doświadczenia byli tak wzruszeni, że lzy stanęły im w oczach.

Kilku głuchych, których zapytano co słyszeli, odpowiedziało, że słyszeli śpiew, o którym pojęcie mieli dotychczas tylko abstrakcyjne. Doktorzy zajęli się żywo sprawą i wyrazili nadzieję, że może uda się zastosować to nieoczekiwane odkrycie praktycznie.

— Trudno określić cośmy winni medycynie...
— O, tak!... Z trwogą oczekuję rachunku od lekarza domowego...

Świetny polski wynalazek zostanie przyjęty przez międzynarodowy zjazd kolejowy.

Polska uzyskała w chwili obecnej wszelkie szanse zwycięstwa na między narodowym konkursie najaktualniejszych wynalazków kolejowych, a to w zakresie automatycznych sprzęgów wagonowych.

Aktualność swą w Europie zawdzięcza sprawa automatycznego łączenia wagonów energicznym staraniom międzynarodowego biura pracy w Genewie które już w r. 1925 wystąpiło ze stanowczym żądaniem wprowadzenia na wszystkich liniach kolejowych sprzęgów automatycznych do wagonów.

Przyczyną tego żądania jest wielkie niebezpieczeństwo życia, na które narażają się pracownicy kolejowi przy łączeniu wagonów obecnym łańcuchem śrubowym.

Na wezwanie genewskiego biura pracy Francja, Niemcy, Belgja, Włochy i Austria przedstawiły odmienne pomysły, wypróbowane na własnych liniach kolejowych.

Ponad wszystkie te pomysły najlepszym okazał się przedłożony przez polskie ministerstwo komunikacji wynalazek polski inżyniera Witolda Sokołowskiego. Wynalazek ten nie wymaga żadnej rekonstrukcji wagonów.

Zawieszony na obecnym haku wagi nowym, taniością i prostotą nie różni się od istniejącego łańcucha, działając zaś automatycznie, wyklucza wszelkie niebezpieczeństwo dla służby kolejowej.

W maju b.r. ma się odbyć w Sztokholmie międzynarodowy zjazd kolejowy. Należy się spodziewać, iż przy odpowiedniej sprawności działania delegacji polskiej, uznana zostanie potrzeba wprowadzenia w Europie automatycznego sprzęgu do wagonów, wzorowanego na pomysłach inż. Sokołowskiego.

*****

Elenit Alfa.

Premjera odbędzie się w środę.

W środę, dnia 27 występuje Teatr Miejski z sensacyjnym wydarzeniem artystycznym w naszym życiu, a mianowicie z premierą nowej 3-aktowej sztuki p. t. — „ELENIT ALFA” — pióra p. Czesława Olszewskego.

Ten pierwszy od szeregu lat debiut dramatopisarski pisarza łódzkiego i łódzianina budzi już z tego względu olbrzymie zainteresowanie. Reżyseruje Wł. Ryszkowski. Ważniejsze role grają: Ir. Horecka, Białoszczyński, Grolicki, Krasnowiecki, Woskowski i Ziemiński.

Kasa zamawiań rozpoczęła już sprzedaż biletów na premierę.

Rozkopywanie ulic przyczyną chorób Największe niebezpieczeństwo dla ludności miejskiej przedstawia kurz uliczny. Bruki i jezdnie należy umywać maszynowo.

Łódź, 24 kwietnia.

Nowoczesne życie wielkomiejskie, mimo swej wielobarwności, pieszczącej oko do niej nawykłe, posiada plamy ciemne, czyniące to życie dla wielu wprost nieznośnym. Do najważniejszych z punktu widzenia zdrowia publicznego należą: hałas uliczny i kurz.

Wszystkie nowoczesne ku wygodzie i uciechu człowieka służące wynalazki wiążą się z mniejszym lub większym hałasem. Nawet aeroplany podczas lotu swego nad miastem sygnalizują ten lot hałaśliwym turkotem.

I walka z niedomaganiem tem pozostaje, jak dotychczas przynajmniej, beznadziejna. Ludność wielkomiejska niedomaganiu temu poddać się musi bezapelacyjnie, chyba, że technika wprowadzi w czyn to, co obecnie obraz filmowy p. t. „Metropolis” przedstawia nam w ogólnym zarysie.

Idea przewodnia tego filmu jest to, że

cały ruch przenosi się do podziemi i nad ziemią:

tramwaje, auta, wozy pędzą kanałami podziemiemi lub po dachach drapaczy nieba po bezszumnych lub tłumiących hałas szynach; wreszcie w przestworzach powietrznych, ulice zaś zamienione zostały na wspaniałe parki i ogrody, po których spaceruje ludność wielkomiejska, używając w całej pełni ciszy, spokoju i powietrza, nie denerwując się i nie lekając wypadków nieszczęśliwych.

Dopóki jednak fantazja ta nie stanie się rzeczywistością, co nie jest nieprawdopodobne z uwagi na szalone postępy techniki nowoczesnej, ucho nasze musi tak samo przystosowywać się do gwaru ulicznego, jak oko przywykło do wielobarwności scen życia wielkomiejskiego.

Daleko więcej zato widoków na porządzenie posiada walka z kurzem ulicznym, którego znaczenie zdrowotne

nie zostało jeszcze dotychczas uzgodnione. Kurz wielkomiejski — to twór wielce złożony, na który składa się przede wszystkim pył, pochodzący ze ścierania się jezdni przez środki komunikacyjne, rozciąganie odpadków zwierzęcych i zanieczyszczeń, wywołujących przez samą ludzkość.

Dużą rolę w powstawaniu kurzu odgrywa materiał, z którego utworzono jezdnię. Im materiał ten mniej wytwarza kurzu, im jest gładziej, tem łatwiej daje się oczyszczać. Najodpowiedniejszym wydaje się być asfalt, nieco za kosztowny i szybko psujący się i niebezpieczny przy powietrzu wilgotnym, powodując częste wypadki z ludźmi i zwierzętami pociągowymi. Bruk drewniany jest nietrwały, szybko się ściera i wilgotnieje tworząc dobry podkład dla bakterii.

Najgroźniej zato pod względem kurzu przedstawia się sprawa ustawicznego rozkopywania ulic przy zakładaniu rozmaitych instalacji: gazowych, elektrycznych, wodnych, kanalizacyjnych, tramwajowych, wykonywanych nie systematycznie, lecz raz po raz dla każdej instalacji oddzielnie, co naraża ludność na wdychanie najbardziej może niepożądanego kurzu.

Niektórzy higieniści idą nawet tak daleko, że

liczbę zachorowań w pewnej dzielnicy na choroby zakaźne czynią zależną od rozkopywania ulicy.

Szkody, wyrządzane przez kurz uliczny polegają na podrażnieniu błon śluzowych nosa, oczu, gardzieli, krtani, tchawicy.

Niewatpliwą jest rzeczą, że zawartość bakterji w kurzu ulicznym znajduje się w zależności od ogólnego stanu zdrowia mieszkańców.

W czasie panujących ostrych chorób zakaźnych, jak grypa i t. p. niedopuszczalne w krajach kulturalnych płucie na chodniki, czy jezdnie, może dawać powód do zarażenia się lub przenoszenia zarazy na odzież, butach.

Zapobiedz temu skutecznie może jedynie dokładne zmywanie maszynowe jezdni i chodników.

Dużą groźbę dla ludności przedstawia sprzedaż uliczna oraz wystawianie w przejściach sklepowych niektórych produktów spożywczych. Kurz uliczny zawiera mnóstwo bakterji gnilnych, dla człowieka nieszkodliwych. Padając z kurzem na produkty spożywcze, powodują rozkład ich, co już zagraża zdrowiu publicznemu.

Wszystkich tych szkodliwości mogli by mieszkańcy miast większych uniknąć i życie uczynić sobie znośniejszem, gdyby zarządy miast bardziej dbały o odpowiednie, bardziej higieniczne bruki, o systematyczne i racjonalne ich oczyszczanie, gdyby każdy mieszkaniec dbał nie tylko o czystość swego ciała, swego ubrania i mieszkania ale brał również czynny udział w przestrzeganiu i zachowaniu czystości na ulicach!

Najstarsza winnica na świecie.

W mieście Piombino w Piemoncie istnieje najstarsza prawdopodobnie winnica na świecie, znajduje się w niej bowiem krzew winny, który przy ziemi ma objętość 1 m. 45 cm. a wszystkie jego rozgałęzienia pokrywają blisko 100 m. kwadratowych. Krzew ten datuje się z r. 1663, wydajność zaś jego roczna waha się pomiędzy 200 a 500 klg. winogron.

TEATR - CASINO

Dziś, w niedzielę o g. 12-ej w nocy po raz ostatni.

SERVUS, GIERAS!

REVUE W 14 OBRAZACH.

WYKONAWCY:

Romuald Gierasieński

Michał Znicz

Kazimierz Szubert

Marja Zelska

Albertini Carla

Bainka

Gierasieński wystąpi w rewji w trzech rolach: jako reemigrant amerykański, profesor śpiewu i Nuniek który się żeni.

Marja Zelska wykona szereg szlagierowych piosenek m. in. „Ja umiem kląć!” „On mnie widział nago!”

Orkiestra pod dyr. L. KANTORA.
Przy fortepianie M. Szymkiewicz.

Bilety do nabycia w kasie teatru „CASINO” od godz. 11 rano.

Łodzianki! Maharadża jedzie,

by poszukać sobie żony w Europie.

Może i tu z Budapesztu sprowadzą go losy.

Dzisiaj ma przybyć do Budapesztu — według zapowiedzi — maharadża z Kaptalah. Znajduje się on z ogromną swobodą w podróży po Europie. Ten niezwykle bogaty maharadża zamówił telegraficznie w stolicy Węgier całe piętro w najwykwintniejszym hotelu, ale wobec tego, że życzenia jego spełnić nie było można, zadowolili się będzie musiał trzeć ma wielkimi salonami i całym szeregiem mniejszych pokoi.

Z przeszłości jego wiadomo że zapożyczył się on w Madrycie z córką kupca Anita Fe i z nią się ożenił. Postawiła o-

na jednak warunek, ażeby maharadża rozpuścił cały swój harem, co nowożeńiec spełnił. Otóż po trzydziestym pożyciu małżeńskim maharadża znów urządził sobie harem, a ponieważ jego europejska żona zaakceptować tego nie chciała, przeto zażądała rozwodu i wróciła do Hiszpanii.

Nie jest rzeczą wykluczoną, że maharadża znów w Europie szuka żony. Do osobliwości jego pobytu należy, że we wszystkich swych podróżach używa on własnego łóżka, przywiezionego z ojczyzny.

Mineralogja dla pań.

Oczywiście—mowa o drogich kamieniach.

Skinieniem rączki wszechwładnej „królowy mody”, na lądach szyjach, różowych paluszkach, w uszkach lilipuci, ba! nawet u kształtnych nóg jej uroczych poddańek, pojawiły się klejnoty niewidzianej dotąd wielkości. Owe rubiny, szmaragdy, szafiry i topazy rozmiarów orzecha włoskiego, są oczywiście w większości wypadków udatną imitacją. Nie posiadamy przecież bogactw szacha perskiego albo indyjskich maharadzów i innych władców wschodu.

Pomimo to panie nasze mogłyby nosić w miejsce „fałszywych” kamieni prawdziwą a tanią biżuterię, gdyby się trochę lepiej znały na... mineralogji! Istnieje bowiem cały szereg szlachetnych lecz mało dotąd rozpowszechnionych kamieni, ustępujących ogólnie znanym gatunkom jedynie pod względem — ceny!

Konia z rzedem (albo raczej): samochód z szoferem tej pani, która słyszała kiedykolwiek o „Cyrkonie”. A jednak kamień ten, o ile jest bezbarwny, ogniem dorównywałby diamentowi, zaś odmiany jego, zwane „Jacynty”, wykazują kolor różowy, zielony i błękitny. Przytem karat tego ślicznego minerału kosztuje nie więcej, jak dwadzieścia pięć franków.

Do tejże kategorii „drogich” kamieni należy — Spinel, który, będąc o wiele tańszym od rubina, posiada ogień równie silny, jak tament. Prócz tego, Spinel odznacza się znaczną twardością, wobec czego nadaje się znakomicie do wyrobów pierścieni. Poza rubinowemi istnieją także spinele koloru fioletowego i

błękitnego, pochodzące z Ceylonu. Kamień pokrewny Spinelowi jest Chryzoboryl, którego jedna odmiana nosi nazwę „Kocie oko”.

Osobliwy ten kamień jest koloru brunatno-zielonego i szczególną jego cechą stanowią okalające go świetne smugi. Jeszcze mniej znany jest należący do tegoż gatunku minerałów Aleksandryt o odcieniu błękitno-zielonym i oliwkowym. Jakiś tajemniczy ogień płonie w tym kamieniu, który i tem się odznacza, że z nastaniem zmierzchu barwę zmienia nagle na poziomową.

Żaden inny drogocenny kamień nie może się poszczycić tak różnorodnym zabarwieniem, jak Turmalin, którego najpiękniejszych okazów dostarcza Brazylja i Kalifornia. Kamienie kalifornijskie posiadają zielone i żółte jądro, otoczone białą smugą, na zewnątrz zaś połyskują w kolorze czerwonym. Turmaliny brazylijskie mają jądro czerwone, dokoła którego układają się warstwy o barwach: białej, zielonej i żółtej. Różowe Turmaliny zwane są „Rubelitami”.

Kamieniem, przewyższającym pod względem gry kolorów nawet diament, jest oliwin czyli demantoid, którego najpiękniejszą odmianę, połyskującą odcieniem zielonkowym, dobywają w kopalniach uralskich.

Jest zatem w czym wybierać, a ponieważ wszystkie te śliczności odznaczają się niewygórowaną ceną, więc ulegając panującej modzie, nie zawsze trzeba uciekać się do bezwartościowych szklanych świecidełek.

Pastor mordercą własnego syna?

Tajemniczy szkielet. — Czaszka przebita szpilką

Pod koniec ubiegłego stulecia żył w Bönby, w prowincji Aelfsborg, w Szwecji, pewien pastor, którego jedyny syn nie rozwijał się należycie ani fizycznie, ani duchowo. To jednak nie bolało rodziców tak bardzo, jak fakt, że ten syn wkrótce okazał się niegodziwym, złośliwym i do jakiegokolwiek uregulowanej czynności nie nadającym się chłopcem.

Kiedy miał on lat 14, rodzice na żądanie nauczycieli, musieli odebrać go ze szkoły. Chłopiec, wróciwszy do domu, obijał się po kątach, unikając ojca, a od matki wyludzając pieniądze.

Gdy miał lat 17, odwiedzanie knajpy stało się u niego zwyczajem i nieszczęśliwy pastor musiał patrzeć na to, jak syn jego zamienia się w opoja i nicponia, jak we wsi żyje tylko w najgorszym towarzystwie, a najlepszych ludzi używa za cel swoich żartów. W 17 roku życia zmarła pastorkowa, a od tej pory chłopiec stał się jeszcze gorszym niż przedtem.

Pastor nie był człowiekiem starym, ale pod wpływem trosk spowodowanych postępowaniem syna — posiadał przedwczesne. Gdy pastor wieczorem siedział nad książkami i przygotowywał na dzień następny kazanie, syn jego siedział w knajpie, a kiedy pastor wstępował na ambonę, to wówczas syn zasypiał po nocnej birbantce.

Pastor był coraz bardziej przynębiony i zamknięty w sobie. Dawno już zrezygnował z udzielania synowi napańskich. Pewnego dnia rozszalał się po wsi wiadomość, że syn pastora zniknął. Niektórzy mówili, że porzucił dom rodzicielski, aby gdzieś indziej bez przeszkody prowadzić swój marnotrawny żywot.

Pastor odsunął się od świata, o ile tylko mógł, pełniąc pasterskiego urzędu mu na to pozwoliło, popadł w melancholję, a po pewnym czasie, mianowicie w r. 1895, zmarł. O jego latorośli nigdy już nie słyszano.

I oto w tych dniach, przy kopaniu nowego grobu na cmentarzu w Bönby, natrafiono w głębokości 40 centymetrów na szkielet ludzki, którego czaszka przebita była wielką igłą. Ponieważ w swoim czasie krążyły wśród ludności wieści, jakoby pastor sam pozbawił życia swego syna, przeto istnieje przypuszczenie, że odnaleziony szkielet jest właśnie szkieletem syna owego pastora.

KLISZE
Drukarnia, Wydawnictwo, Reklam
Wydawnictwo
GALWAN Motakowska 101

Mąż: Mojej żonie jest dobrze, panie sędzio... Ona sobie leży w ciepłym łóżku i śpi, a ja muszę po całych nocach zalewać się wódką!...

— Czy pan jedzie w sprawach handlowych, czy dla własnych przyjemności?...
— Dla własnych przyjemności...

G. WARDEN.

ZBRODNIA W MONTE-CARLO

(Powieść kryminalna na tle życia angielskich milionerów w stolicy hazardu)

6)

— Tylko, proszę cię bardzo, bez rad i wskazówek! — uprzedził go Andrzej — Zważyło się na mnie moc nieszczęście, ale mam wrażenie, że jakoś to wszystko przetrzymam... Jednego tylko nie mógłbym znieść w tej chwili — dobrej rady...

— Mylisz się, nie o to mi chodzi... — rzekł Kliford, biorąc kuzyna pod rękę — Mam do ciebie maleńki interesik... Ponieważ cały dzień spędzasz w kasynie, musiałeś chyba zauważyć pewnego gościa, kapitana Midelmista, który podobno od Bożego Narodzenia bawi w Monte-Carlo...

— Byczy gość... Wiem, wiem... Ślicznie gra... Do dnia wczorajszego nie wiedziałem jak on się nazywa, ale słyszałem, że on pożyczal sobie trochę forsy od wujka...

— Zaciągnął pożyczkę u Krakowskiego?... To dziwne... Nie uwierzyłbym nigdy, że twój wujek pożyczysz komuś pieniądze...

— Jestem również tego samego zdania, lecz kapitan dał mi swoją wizytówkę... Dzięki temu udało mi się przy-

tać jego nazwisko... Potem obydwaj odeszli na stronę i prowadzili między sobą długą i poważną rozmowę... Po upływie pięciu minut kapitan Midelmist wrócił do stołu z kupą banknotów... Nie ulega wątpliwości, że wuj pożyczyl mu forse pod dobry zastaw... Ale co to mnie obchodzi!... Chodź do bufetu, napiję się konjaku: już mam dosyć tego wszystkiego, no chodź!...

— Poczekaj!... — przerwał mu Kliford — Powiedz mi jeszcze co zaszło po tem, gdy wuj pożyczyl kapitanowi Midelmistowi pieniądze?...

— Co potem zaszło?... To, co zwykle!... Kapitan wszystko przegrał...

— A potem?...

— Potem?... Ktoś mi powiedział, że biedak z rozpaczyl strzelił sobie w łeb... Ale co to mnie obchodzi!... Chodźmy do bufetu na kieliszek konjaku, bo...

— Stój!... Poczekaj!... — krzyknął Kliford, łapiąc kuzyna za rękę marynarki — Andrzej, mam wrażenie, że nie zdajesz sobie sprawy z tego, co mówisz...

Słuchaj, czy ty żartujesz czy to prawda, że kapitan Midelmist wczoraj cie zestrzelił?...

— Przypuszczam, że ciebie tak samo jak i mnie ta sprawa wcale nie obchodzi... Co nam do tego, skoro komuś się podoba przegrać cały majątek, a potem palić sobie w łeb, prawda?... Mam losyć własnych zmarłych, obo: troski mnie nie obchodzą... Nie masz pojęcia jaką burę oberwałem wczoraj od wujka...

— No, dobrze, ale...

— Zostaw!... słuchaj, co ci mówię...

Byłem z Kuningamem wczoraj zrana u niego w hotelu i dałem ci słowo honoru, że o mało nie rzucił nas wszystkich ze schodów... Wrzeszczał, że w całym hotelu było go słychać... Gdybym nie był od niego zależny, zaskarżyłbym go do sądu, rozumiesz?... Takie bydlę!... Ale zresztą, tutaj, w tej przeklętej dziurze, pozbawionej praw, nie można wymagać sprawiedliwości...

— Dobrze, dobrze... Ale czy ty mi do- weisz nareszcie coś o kapitanie? — zapytał Kliford rozpaczliwym głosem.

— Wszystko ci powiem, mój drogi, tylko przestań szczytać mi w rękę... Coś ty oszalał, Klifordzie?... Co ciebie ten człowiek obchodzi, przecież nie mógłś mu pożyczyć pieniędzy, bo sam jesteś bez grosza...

— Ale czy on żyje?...

— Doprawdy, że szczegółów tego zajścia nie znam, ale sądząc z tego, co opowiadał wczoraj Kuningam mam wrażenie, że kapitan Midelmist powiększył grono aniołków... Ale tam idzie Kuningam, on ci więcej powie, a mnie bądź łaskaw puścić nareszcie, bo chce mi się strasznie pić...

Andrzej wyrwał się z rąk kuzyna i wybiegł z sali.

Zrozpaczony Kliford podszedł szybko do wysokiego bruneta o stalowych oczach, w których wiecznie drzemały jakieś złe ogniki.

— Panie Kuningam — rzekł młody aktor — błagam pana, powiedz mi pan, co się stało z kapitanem Midelmistem?...

Robert Kuningam rozejrzał się podejrzliwie wokoło i szepnął cicho:

— Andrzej powiedział panu pewne wszystkie... Nie chcę być zamieszany w tę przykrą historję... Znałem tego człowieka tylko z widzenia, ale wczoraj, gdy go ujrzałem w ogrodzie z przestreloną skronią, musiałem zawiadomić o wypadku policję...

— Mój Boże!... Straszny wypadek!... Jak jej to powiem?... — pomyślał Kliford.

— Pewnie nieboszczyk był mu winien pieniądze... — pomyślał Kuningam, wracając do stołu.

Tymczasem Kliford zastanawiał się nad tem, co powie biednej dziewczynce, która niedawno straciła matkę, a teraz została zupełną sierotą!...

Z drżeniem serca otworzył drzwi, wiodące do poczekalni i skierował się w stronę miejsca, gdzie czekała na niego Helena.

Stała jak wryty. Rozejrzał się dookoła. Nieoczekiwany cios przeraził go.

Heleny nie było — znikła!

(d. c. n.)

U kolebki wielkiego niemowły

Otwarcie pierwszego muzeum kinematografii w Paryżu.

Paryż, w kwietniu.

W zeszłym miesiącu prezydent Doumergue w towarzystwie ministrów Herriota i Painlevégo, prefekta departamentu Sekwany, oraz wielu innych osobistości świata oficjalnego dokonał uroczystego otwarcia pierwszego muzeum kinematografii francuskiej w gmachu paryskiego konserwatorium sztuk i rzemiosł.

Po szeregu okolicznościowych przemówień, zgromadzeni asystowali przy demonstracji niezwykle interesującego filmu Grimaona Sansona, przedstawiającego dzieje kinematografii w jej rozwoju retrospektywnym od pierwszych nieudolnych w tej dziedzinie prób i wynalazków.

W szeregu sal nowego muzeum zgromadzono kolejno przyrządy i aparaty, znamienną kolejno etapy tego mozolnego rozwoju. Podziwialiśmy tam kolejno: pierwsze heliografie Nicépce'a, pierwszy dagerreotyp, wreszcie zgrzybiałego praszczyta obecnej kinematografii: „phenakistyskop” Antoniego Plateau, oraz spokrewniony z nim „praxinoskop” Emila Reynauda. Patrząc na prymitywny cylinder „phenakistyskopu”, zapatrzonemu dookoła w otwory dla oka, który puszczony w ruch daje jakże naturalne jeszcze złudzenie ciągłości poruszeń umieszczonych wewnątrz rysunku, przedstawiającego tak jak to czyni obecna taśma filmowa, kolejne fazy ruchu jednej z tej samej postaci, miało się po raz pierwszy sposobność ocenić należycie ten olbrzymi szmat drogi jaki przebiegła kinematografia w okresie czasu tak stosunkowo krótkim, dzięki nieustającym wysiłkom pleiady wynalazców francuskich.

Pierwsza taśma kolorowana „Biednego Pierrot” Reynauda — prababka dzisiejszej taśmy filmowej, w swej beznadziejnej prostocie robi na dzisiejszym widzu wrażenie naprawdę wzruszające.

Sędziwa „strzelba Maray’a, jako nie każdemu jest wiadome, pozwoliła po raz pierwszy aparatem przystosowanym do rejestrowania ruchu.

Wreszcie wielki i decydujący wynalazek, zawierający w załączku już wszystkie cechy dzisiejszego aparatu fotograficznego, aparat braci Lumière, pierwszy aparat projekcyjny na świecie, o czym należy pamiętać, iż był on zasługą wynalazcy francuskiego. Wszystkie doskonałe wynalazki w tej dziedzinie kinematografii amerykańskiej są wynalazkami chronologicznie późniejszymi. Palma pierwszeństwa w wynalazieniu kinematografu należy się bezspornie Francji.

Obecnego na otwarciu sędziwego wynalazcę, Ludwika Lumière, zebrani powitali gorącą owacją.

Nie zawadzi przypomnieć, że w Paryżu to, nie dalej jak w roku zeszłym, wmurowana została pamiątkowa tablica w ścianie domu, w którego piwnicy miał miejsce pierwszy na świecie seans kinematograficzny przy pomocy aparatu braci Lumière. Spektakl ten przyniósł wynalazcom trzydzieści pięć franków zysku brutto. Cyfra istotnie rozbijająca.

Zalste, należało być wówczas prorokiem, by przewidzieć w najśmielszych marzeniach te nieprzeliczone potoki złota, jakie w niespełna ćwierć wieku później popłyną przez kasy wszystkich kinematografów świata dzięki skromnemu wynalazkowi braci Lumière.

Kokaina i morfina najstraszniejsze plagi ludzkości rodzą występki, zbrodnie i samobójstwo.

W Paryżu co czterdziesty mieszkaniec jest morfinistą

Dziś już dobrze wiemy, że wiele zbrodni i samobójstw dokonywa się pod wpływem narkotyków. Należą do nich alkohol, morfina i szeroko dziś rozpowszechniona kokaina.

Opium znane jest pod postacią morfiny. Jej użycie nie było tak pospolite przed kilkudziesięciu laty, a do szerokiego kół przenikać zaczęło dopiero po wielkich zmianach dziewiętnastego stulecia, szczególnie po wojnie francusko-pruskiej. To też już w r. 1914 w takim np. Paryżu co czterdziesty mieszkaniec był morfinistą.

Przy użyciu tej trucizny widoczne są bardzo wyraźne trzy stadia; w pierwszym stadium wystarczają nieznaczne dozy morfiny, dzięki którym podniecenie daje złudzenie lepszej pracy i większej wrażliwości umysłów; podniecenie takie trwa w organizmie około 8-10 godzin.

Już po kilku miesiącach nieszczęśliwy nalogowiec odczuwa dotkliwy ból w komórkach mózgowych, pragnienie narkotyku w większej ilości. Wskutek tego staje się on coraz bardziej ofiarą swej namiętności.

O ile w pierwszym okresie narkotyzujący się może ulegać namiętności tej niepostrzeżenie dla otoczenia już w drugim okresie istnieje dlań jeden tylko cel — morfina i jej skutki. Wszystkie inne sprawy własne czy cudze, nic go nie obchodzi.

Wreszcie zbliża się trzeci okres, kiedy pożądanie morfiny staje się coraz silniejsze i częstsze i kiedy mózg mimo to nie doznaje żadnych podnieceń — owszem, narkotyzujący się ma tylko wrażenie, że jest zgubiony bez ratunku. Chory staje się też niezdolny nawet dla najbliższego otoczenia; popełnienie zbrodni jest dlań niczym, jeśli chodzi o zdobycie morfiny.

Apetyt jego coraz bardziej maleje, w nocy poci się obficie, odczuwa nieznosne swędzenie, napady gorączki, szalone bóle głowy, żołądka i wszelkich organów; najbardziej mu dokuczają ataki sercowe.

Jest to objaw ostatecznego rozkładu organizmu.

Strasznym również w skutkach narkotykiem jest kokaina, wyrabiana z rośliny kolca, rosnącej w południowej Ameryce i Indjach. Odkryto ją dopiero w r. 1859, a w latach osiemdziesiątych została ona wprowadzona do medycyny. Wprowadzona ją głównie wskutek tego, że pewien lekarz propagował ją jako środek do odzwyżajania się od morfiny i alkoholu.

W użyciu kokaina weszła masowo dopiero po wojnie światowej. Dziś nalog ten rozpowszechnił się tak dalece, że nawet na ulicy uprawiany jest handel kokainą.

Ten narkotyk stosowany jest różnie: w formie podskórnych zastrzyków, jako napój, jako dodatek w papierosach i cygarach, wreszcie wacha się ją jak tabakę. Ten ostatni sposób, jako najwygodniejszy, jest najbardziej stosowany.

Działalność kokainy jest podobna do morfiny; kokaina jednak jest nieporównanie szkodliwsza z uwagi na to, że wygodniej ją rozszerzać; zresztą na komórki mózgowie kokaina działa szkodliwiej, zwłaszcza wachana; wtedy bowiem do komórek mózgu jest bardzo blisko.

Namiętności do kokainy organizm poddaje się równie łatwo i równie łatwo jak od morfiny ginie.

Związek zawodowy żebraków

powstał w Rosji sowieckiej

Wzorem Chin, gdzie żebracy już od dawna są zorganizowani, powstał obecnie w Rosji związek zawodowy żebraków. Związek ten, jak głosi ustawa, ma na celu ochronę słusznych praw zawodu i uproszczenie działalności członków.

W tym celu założyciele pomyśleli przede wszystkim o tem, by się pozbyć współzawodników; to też dziś w Rosji żebrak wolno temu jedynie, kto należy do organizacji. Wolno żebrakowi tylko w ściśle określonych dzielnicach lub też w częściach głównych ulic albo w dokładnie określonych restauracjach. Ażebv zaś nikomu nie działa się krzywda, dany żebrak otrzymuje raz ten raz inny przydział.

Oczywiście, najbardziej pożądanym terenem są dla wszystkich restauracje. Tam bowiem każdy siedzący za suto nakrytym stołem nie ośmieli się odmówić żebrakowi paru kopiejek, zwłaszcza że ten żebrak wcale nie stoi z pokorną miną i bez czapki i nie prosi skromnie o datek, lecz żąda go w imieniu zawodu-zorganizowanego proletariatu.

Właściciele restauracji protestują wszędzie, lecz żebracy nie sobie z tych protestów nie robią. To też dziś w Moskwie tylko dwie największe restauracje hotelowe wolne są od żebraków: jadają tam niemal wyłącznie cudzoziemcy, a władze sowieckie nie pragną wobec nich zdradzać tajemnic błędnego ustroju.

Rodzina księcia Monaco słynie z zamiłowania do psów. W Monte-Carlo odbyła się wystawa psów rasowych. Na górnej fotografii widzimy księżnę Monaco ze swymi ulubieńcami. Na dolnej — ks. Regner, następca tronu, ze swym „Sealyham”

Za jedną muszkę 50 tys. franków.

Niebaczna reklama i zawzięty hotelarz.

Niezwykły proces odbędzie się w tych dniach w Genewie.

W jednym z tamtejszych pism pojawił się niedawno artykuł, w którym autor wysławia pewien zaciszny zakątek górski i bardzo wygodny hotel zapewniający swym gościom wygodę, wykwint i spokój.

Panuje tam taka cisza, iż „słyszeć można brzęczenie much” — napisał poetycznie usposobiony zwolennik samotności.

W kilka dni po wydrukowaniu artykułu otrzymał wydawca pisma list od

— W hotelu moim nie ma wcale much, więc nikt ich nie może słyszeć.

Autor artykułu czyni mi wielką szkodę, albowiem turyści nie zatrzymują się w moim hotelu w obawie przed muchami.

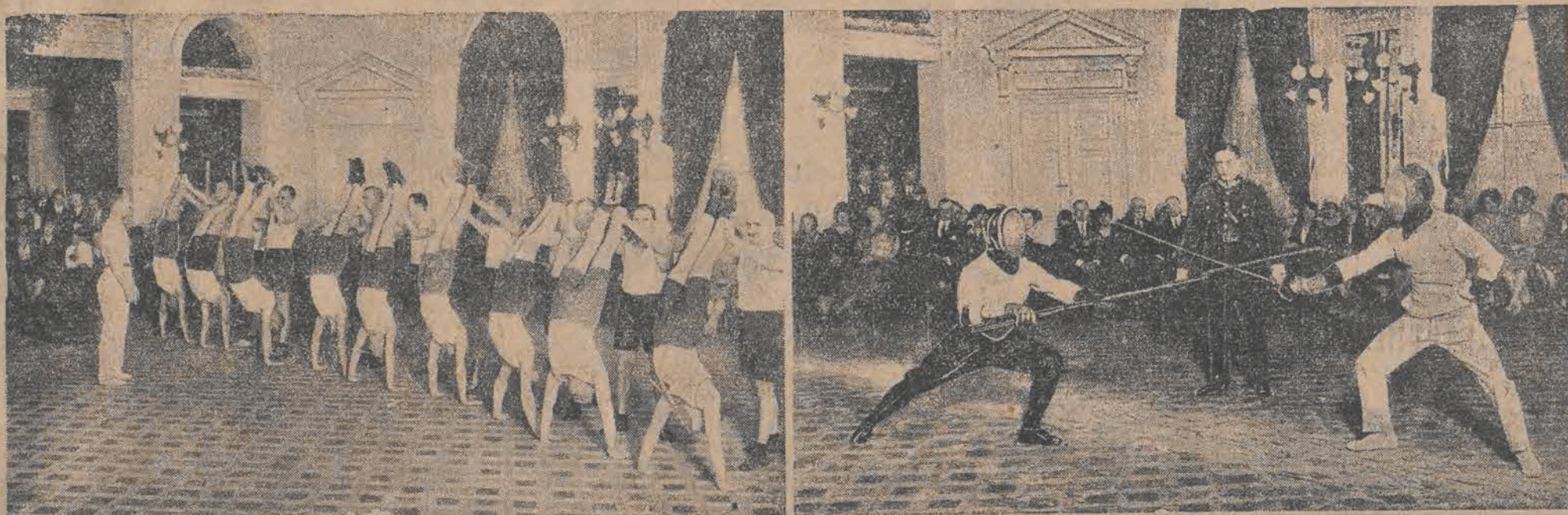
Proszę więc o natychmiastowe sprostowanie.

Redaktor nie uczynił zadość życzeniu przeczułonego hotelarza i nie zamieścił odwołania.

Skutkiem tego naraził się na proces o odszkodowanie w wysokości 50.000 franków.

Z ruchu sportowego w Warszawskim Towarzystwie Wioślarskim.

Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie stało się bardzo ruchliwym ośrodkiem sportowym w Warszawie, posiadającym różne gałęzie sportów. — Ilustracje nasze przedstawiają po lewej stronie sekcję gimnastyczną tegoż Towarzystwa w czasie ćwiczeń, na prawo zaś moment z walki kpt. Huta (z karabinem) z p. Morasińskim (szabla). — Wgłębi sędzią znany szermierz mjr. Nusbaum.

Szanse polaków w międzypaństwowych zawodach Włochy—Polska.

Najciekawsza walka rozegra się między łodzianinem Kostrzewskim a włosiem Faccelim.

Lekkoatletyczne spotkanie Polska — Włochy odbędzie się, jak już donosiliśmy, definitywnie w dniu 24 b. m. w Rzymie.

Lekkoatleci włoscy są nam polakom dotychczas bardzo mało znani, postaramy się przeto dać pogląd na siłę lekkoatletyczną Włoch oraz omówić nasze szanse zwycięstwa.

Jeśli chodzi o sport lekkoatletyczny to włosi stoją pod tym względem znacznie wyżej od nas.

Najlepszy dowód — ostatnie Igrzyska olimpijskie w Paryżu, gdzie naród włoski zajął 7 miejsce, wyprzedzając takie narody jak Kanada, Norwegia, Estonia, Węgry lub Holandia.

Polska nie była wówczas wcale notowana, ponieważ nie osiągnęła żadnego sukcesu.

Porobiliśmy poprawda od owego czasu ogromne postępy, nieraz jednak przeciwnik nasz nie przestał być groźnym.

W bieżącym roku rozegrali już włosi dwa spotkania międzynarodowe, które potwierdziły ich wysoką klasę.

W Mediolanie wygrali oni pewnie mecz z Czechosłowacją, zdobywając w 12 konkurencjach 9 pierwszych miejsc, otrzymując w punktach 62:54.

Niegorzej wypadł dla Włochów mecz z Węgrami, którym ulegli w nieznacznym tylko stosunku 49:53. Spotkanie to odbyło się w Budapeszcie i ekspedycja włoska nie była wówczas należycie obsadzona.

Wyniki jakie wówczas osiągnięto są lepsze od naszych rekordów: 100 mtr. Maregali 10,7 sek., 400 m. Carlini 51,2 sek., 800 mtr. Facelli 1 m. 59 sek., 1500 mtr. Beccali 4 m. 8,6 sek., 5000 mtr. Davoli 15 m. 42,6 sek., skok wzwyż Palmieri 182 cm., skok w dal Torre 7 mtr. 08 cm., dysk Pighi 42 mtr. 54 cm., oszczep — Dominutti 50 mtr. 52 cm., z wyjątkiem więc biegu na 800 mtr. i oszczepu wyniki są lepsze od rekordów Polski.

Włosi znaliowali się wówczas w świetnej formie i przyznali, że osiągnęli na tym meczu maksimum.

Jeśli natomiast chodzi o wewnętrzne mistrzostwa Włoch, to zawodnicy nie osiągnęli o wiele lepszych wyników od naszych lekkoatletów.

W biegu na 100 mtr. z dwóch naszych zawodników Sznajela i Dobrowolskiego, liczyć możemy jedynie na pierwszego, który znajduje się obecnie w bardzo dobrej formie.

Dużo szans posiadają również zawodnicy polscy w sztafecie 4×100 mtr.

W skoku wzwyż możemy osiągnąć

jedynie drugie miejsce, bowiem Palmieri stale osiąga 1,80 m.

Możemy liczyć na zdobycie pierwszego miejsca jedynie w skoku o tyczce, gdzie nie jesteśmy wcale gorsi od Włochów.

W rzucie dyskiem rozegra się ciekawa walka między Baranem a Pighim. Obaj mieli w ostatnich czasach mniej-więcej jednakowe wyniki.

Najciekawiej zapowiada się spotkanie między łodzianinem Kostrzewskim a Faccelim na 400 mtr. z płotkami. Obaj ci zawodnicy mają już renomowaną markę, chociaż Włoch znajduje się w ostatnim czasie w wyśmienitej formie.

Wyniki innych konkurencji zależne będą w dużej mierze od okoliczności w jakich odbędą się zawody. Włosie mają naturalnie znacznie więcej szans, bo zawody odbędą się na ich gruncie.

O paradoksalności zawodostwa i amatorstwa w sporcie

Paradoksalność jest większa niż się to napozór wydaje.

O sprawie zawodostwa i amatorstwa w sporcie napisano już w sumie setki i tysiące grubych tomów i ani na krok nie posunięto tego palącego zagadnienia.

Problem ten jest naprawdę w typowo współczesny sposób zawikłany pełen paradoksalności. Dziennikarz sportowy, piszący sprawozdanie z jakiegoś imprezy sportowej będąc równocześnie narciarzem np. i uprawiając je poprawda nie na skoczni i na trasie, uważa się za sportowca, równocześnie pisząc o tymże narciarstwie jest za to wynagradzany w postaci pieniężnej. A ci wszyscy młodzi panowie, którzy wydychają nieraz z siebie resztki siły i talentów narciarskich mają z tego figę.

Nie można powiedzieć, żeby dziennikarz sportowy żył ze sportu, jednak jednak zarabia na wyczynach legionów walczących z sobą sportowców.

Gdzieś gubi się tutaj i płacze sens i rozróżnienie tych związanych ze sobą zjawisk.

Iluż to ludzi wkładając kapitały w budowę najrozmaitszych stadionów, boisk i skoczni (zagranicą np. narciarskie skocznie różnych związków hotelarzy) czerpie z tego kolosalne dochody, podczas, gdy główna figura, od której uzależniony jest ich dochód, sportowiec pracuje w pocie czoła i zadowolnić się musi sławą.

Charles Hoff, najznakomitszy tyczkarz, pozostaje pomimo szalonych trudności czynionych mu przez „Union” w Ameryce i aczkolwiek nie słysząc jakoby skandynawczyk, uzyskiwał jakieś nowe rekordy to jednak błysnął inną rzeczą, mianowicie wystylizował artykuł, który ze względu na swą treść zasługuje na uwagę.

Treść powyższego artykułu w dosłownym brzmieniu jest następująca:

Historycy atletyki dzisiejszych czasów mają słabość twierdzić w swych dociekaniach iż starożytny dziesięciobój stoi pod względem wysiłków dokonanych znacznie wyżej od dzisiejszego. Stawiając tego rodzaju tezę żądają oni by w zrozumieniu tego wstawiono starożytny dziesięciobój jako konkurencję na najbliższej Olimpiadzie amsterdamskiej. Choć rzeczywiście dzisiejsi atleci w konkurencjach które uprawiali ich koledzy z wieków starożytnych nie dorównują, to jednak w walce z rekorda-

mi doszli do takich wyczynów które wy dają im jaknajlepsze świadectwo. Można nawet jako pewnik uważać iż z każdym rokiem wyprzedzamy coraz bardziej na wierzch. Niedawniej jak dziesięć lat temu ówczesni znawcy przy ocenianiu wyników lekkoatletów, zapewniali stanowczo iż dalsze poprawianie wyczynów stanie się marzeniem i musi przysięć jakiś remonem któryby obalił rekordy zdobywane heroicznymi wysiłkami. Tymczasem okazało się jak zresztą wiadomo, zupełnie błędne. Znowu pięć lat temu fałszywcy uważali iż w dziedzinie skoków i krótkich biegów osiągnęli już granicę którą trudno będzie przekroczyć. Ich mniemania zostały poprostu siłą rzeczy obalone, i nowi atleci ustanawiali coraz to nowe rekordy.

Panuje zatem przekonanie iż polowanie na rekordy jest z różnorodnych względów zabójcze dla rekordsmanna. Uważam iż ci którzy tak sądzą o wyczynach zwycięzców wprost nie mają pojęcia o konstrukcji fizycznej zawodników którzy obalają rekordy. To co dla człowieka z „trybun” może skończyć się śmiercią, lub kalectwem jest rzeczą łatwą dla zawodnika. Paddock, Nurni, Osborne, Le Gendne osiągnęli takie rezultaty, które laikowi wydawały się fantastycznymi, i z tego względu przekonanie tych panów, iż to co zdobyli Nurni i Paddock jest już granicą, nie wytrzymuje krytyki.

Lekkoatletyka, trzeba stwierdzić, poczyniła olbrzymi krok naprzód i dlatego też należy się liczyć ciągle z tem, że będziemy często słyszeć lub czytać o nowych „kieszycowych” wynikach. Technika w lekkoatletyce posunęła się znacznie i przyczyniła się niewątpliwie do podniesienia poziomu sportu lekkoatletycznego.

Uważam, iż nie osiągnęliśmy maksimum wysiłków.

Nowa ententa sportowa Dlaczego do niej nie wchodzi i Polska?

Po odbytych ostatnio w Paryżu Kongresie Międzynarodowego Związku Tennisowego zebrali się na specjalnej konferencji przedstawiciele Hiszpanii, Włoch, Czechosłowacji, Jugosławii i Austrii, którzy po wyczerpującej dyskusji postanowili przedłożyć najbliższemu Kongresowi memoriał w sprawie udzielenia zezwolenia na rozgrywanie między wymienionymi państwami oficjalnego turnieju. Dotychczas bowiem Międz. Zw. Tennisowy za oficjalne turnieje uwa-

ża: Wimbledon, mistrzostwa w Paryżu, mistrzostwa Ameryki i Austrii. Motywacja tego projektu jest bardzo słuszną, gdyż państwa które tworzą ten nowy blok „entente” są blisko siebie położone, tak, że kosztja przejazdu i utrzymania będą przekraczały sum, które Związki tych państw operują. Czy najbliższy kongres uzna słusność tego stanowiska, trudno przewidzieć, w każdym bądź razie stwierdzić należy, iż projekt powinien być wprowadzony w życie.

CASINO

Dziś powtórzenie premiery!

CASINO

Dzieje miłości i zemsty Kobiety:

FEDORA

Film, odsłaniający najciemniejszą kartę carskiej Rosji, miłości arystokracji moskiewskiej i spiski rewolucjonistów.

W tytułowej roli pięknej księżniczki rosyjskiej, która pokochała mordercę narzeczonego, pełna czarującego wdzięku

LEE PARRY

Wstrząsający ten dramat, pełen tragicznego napięcia, został osnuty na tle głośnej powieści pisarza francuskiego

WIKTORA SARDOU.

SPECJALNIE UŁOŻONA ILUSTRACJA MUZYCZNA WRAZ Z ORYGINALNYM CHÓREM ROSYJSKIM

ZIELONA PAPUGA.

OD GODZ. 1.30 DO GODZ. 3-EJ cena wszystkich miejsc: 50 GROSZY i 1 ZŁOTY.

Napisz do mnie!

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli czujesz moralnie i nie znasz wyjścia, napisz do mnie psycho-grafologa Szyllera-Szkolnika, autora prac naukowych, redaktora pisma „Swit”, Wiedza Tajemna. Nadesłany charakter pisma swój, lub zainteresowanej osoby, zakomunikuj imię, rok i miejsce urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, otrzymasz odemnie szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczenia. Tak również odpowiedzi na szersze zadane pytania. Los swój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz i od ludzi, z którymi się łączysz! Nie licz się z tym, co ludzie śli i głupi mówią i piszą o mnie, gdyż ludzie ci nigdy osobiście mnie nie znali i nie korzystali z moich rad, lecz węd pod uwagę posiadane przezemnie protokoły i odczyty Towarzystwa Naukowych Warszawy, najwybitniejszych powag świata lekarskiego i poważnej prasy. Wszystkim Czytelnikom „Expressu Wieczornego” ilustracji wysyłam zamiast zł. 5.— tylko za 2 zł. Osobiście przyjmuję od godz. 12—2 i 3—7 wiecz. Adresuj do mnie: Warszawa, Szyller-Szkolnik, Redakcja „Swit”, ul. Piękna 25. Zeszyt pisma „Swit” Wiedza Tajemna, oraz katalog niezwykle ciekawej treści książek, wysyłam gratis, na przesyłkę załączysz znaczek pocztowy. Niniejsze ogłoszenie wyciąć i załączyć do listu.

Fabryka Fartuchów i Bielizny F. SCHILLER

Łódź, Gdańska (Długa) 66 tel. 31-05
POLECA szereg nadzwyczaj dobrych i cennych fartuchów i bielizny podług najnow. modeli. Jednocześnie zawiadamiam, iż w moim przedsiębiorstwie posiadamy także zagraniczne fabrykаты pierwszorzędnych jakości.

Jastrzębie-Zdrój (Wojew. Śląskie).

Solanka jodo-bromowa, najsilniejsza radjocynna z polskich wód.

Leczy skutecznie: reumatyzm stawów i mięśni, łuszczyca zapalenie nerwów, choroby kobiece, dziecięce (skrofuloza, choroba kości i skóry, stany wyzerpania umysłowego i fizycznego, nerwice, niedokrwistość, artretyzm (dna) kataru dróg oddechowych choroby serca. Kąpiele węglkowe, solankowe borowinowe, hydro i elektroterapia (diathermia).
rządzenie nowoczesne komfortowe. W łazienkach bezpłatnie
Sezon: od I.V—I.XI Całodzienne utrzymanie wraz z pokojem od zł. 7 do zł. 11. Przeciętne koszty 4 tygodni, utrzymania i kuracji około 300 zł.
Dziennie koncert. Kolej, poczta w miejscu. Komunikacja z Katowic koleją i autobusami.
Wszelkich informacji udziela Zarząd Kąpielowy.

Prenumerata

W Łodzi zł. 4.00 miesięcznie.—Zamiejscowa 5 zł. miesięcznie.—Zagranicą 7 złotych miesięcznie.—
Odnoszenie do domów 40 groszy.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49.
Telefony redakcji 27-24, 36-43, 36-44
Telefon administracji 22-14 — — —

Za wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp. Władysław Polak.

Żądacie najnowszego gatunku papierosów bez ustników
Cigarettes Radio Comme
prezerwatywy
Nieporównanej dobroci — nigdy nie zawodzi.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty — styczni przy Górnym Rynku. —
Piotrkowska 294, tel. 22-89 przy przystanku tramw. pabjanickich) przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od g. 10 rano do 6-ej po poł. Szczepienie ospy, analizy (mocz, krew, płwocin etc.) operacje opatrunki.
Porada 3 złote.
— Wizyty na miejscu.
Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele świetlne. Naświetlanie lampą kwarcową. Roentgen. Zęby sztuczne, korony złote, platynowe i mosty.
W niedziele i święta do godz. 2 po poł.

Bandstühle

Sprzedam 6 warsztatów tasem kowych. — Oferty sub „B. B.” do adm. Republiki

LETNISKO

w Helenówku przy lesie zglerskim do wynajęcia. 2 razy po 1 pokoju z kuchnią i werandami. Komunikacja tramwajowa. Wiadomość: Łódź, Główna 16 u Geyera, w handlu kolonialnym.

Poszukuje się kierowniczkę

Żeńskich Kolonii Leinich obeznanej z prowadzeniem gimnastyki oraz zbiorowych gier, zabaw i zajęć dzieci. Oferty sub „H. K.” do administracji pisma.

Dr. med. S. Lewkowicz
Chor. skórne weneryczne i piciowe
Konstantynowska 12.
Tel. 55-52
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8. Dla pań od 4—5.
Dla niezamożnych ceny lecznic.

Dr. med. A. BANASZ
UROLOG
przeprawił się na Wólczańską 23
tel. 39-88
przyjmuje od 7—8 wieczór

Doktor W. Jagunowski
Choroby skórne weneryczne i moczołciowe
Gdańska 42.
Przyjmuje: od 8 do 10^{1/2}, r. od 2—2⁴⁵ pp. i od 8-9 wiecz.

Lekarz - dentysta F. Korowicz
przyjmuje w lecznicy przy ul. Piotrkowskiej 294
codziennie od godz. 2—7 wiecz.

Meble najnowszych modeli specjalnie SYPIALNIE, STOŁOWE i gabinety
polecane na dogodnych warunkach
Zakład meblowy
A. KARKUT Piotrkowska 44.
I piętro, oficyna.
Przyjmuje obstalunki, odświeżanie i reperacje.

Posady

Maszynistka-biura listka pisząca i biegle poszukiwana na Oferty sub „Kultynowana” do adm. „Republiki” 2

Zdolna fryzjerka znająca manicur poszukiwana od zaraz. Południowa 4

Potrzebna robotnica na ręce pończosznicy w szyni Ulica Nawrot 80

Do cerowania i poszowania formowanych pończoch potrzebna na stałe zdolna pracownica. Zgłaszać się Nowo-Cegielniana 20.

Wykwalifikowana modystka przeobrazi kape usze filcowe, jedwabne i słomkowe za 3 zł. Lidzbańska, Zielona 6, w podwórzu.

Kupno i sprzedaż

Obuwie trwałe, zgrabne, tanio na raty. „Kredyt”. Nawrot 15. I p. X

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep spożywczy kredens debowy Wysoka 29 Banek.

Urządzenie składowe, waga i beczka do sprzedaży. Przejazd 76 u dozoru.

Lokale

Pokój umeblowany do wynajęcia. Kilińskiego 44, frontowe wejście III p.

Oddaję pokój łazienkowy i kuchnię na lepsze sily pojedynczej osobie. Pańska 77, „Republika” pod mieszk. 3

Mam do wynajęcia garaż dla prywatnego samochodu. Wiadomość Piotrkowska 44

Nauka wychowania

Lekcji angielskiego i niemieckiego udziela rutynowany nauczyciel latwą i szybką metodą. Ceny przystępne. Oferty sub „Anglik” 30

Przyjmę tłumaczenia z języków: niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego na polski. Podejmę się porządkowania prywatnej biblioteki. Oferty pod „J.”.

Kto udzieli do osktemu „polskiego” szynki i gruntownie Reflektu e tyłko na lepsze sily pojedynczej osobie. Pańska 77, „Republika” pod mieszk. 3

24 „Dorosły”.

Baczność użenice
Od 1 maja rozpoczyna się praktyka szycia dla wszystkich uczennic po 20 zł. F. Grynolst. St. Zerkotskiego 9, m. 33 prawa oficyna I-sze piętro.

Rozmaite

Akuszerka Piotrkowska 132, przyjmuje zamówienia oraz magaze.

Nower Stanisław zagubił dowód osobisty wyd. przez komisariat Rządu na m. Łódź 26

Gziewczynkę blondynkę oczu niebieskich, 2 miesięczną, nie chrzczoną oddam za własne. Szkolna 26, 4 piętro 24

Poszukuje się „Rundmaszynę” 10 c. yli 22 grub w jakim bądź stanie. Oferty składać do adm n. „Republiki” pod „J.H.”

Oddam 6-tygodnio wego ciotaczka na własność. Pwna 20, m 10.

Zaginęła kart woj skowa z fotografą (odroczenie d n ule) wydana w Łodzi przez komisję wo skową ul. Traugutta 10; wydana na imię Kałman Le-nenbaum, zamieszkały u. Zeromskiego 11.

Zaginęła książeczka z Kasy Chorych wydana na imię Franciszka Stusińskiego, Łaska-wy znalazła zechce zwrócić na Przejazd 76 u dozoru.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: 8 gr za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt). W TEKSCIE: 40 groszy za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt) Zareczynowe i zaślubin po tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. Zagr o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr nie odpowiada Drobnie 10 gr Poszuk pracy 5 gr Najmn 50 gr. Ogłoszenia kolorowe (minimalna wielkość ćwierć strony) 100 procent drożej.

W drukarni „Republiki” Łódź, Piotrkowska 49 115.

Redaktor odpow. Józef Burman